

שנה לצאת העלון

לד

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1281

שבת פרשת ניצבים וילך - כ"ג אלול תשפ"ו - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראה למעשה

ה אדם צריך לדעת שיש סיבה לכך שלפעמים אנו רואים צדיק ורע לו ורשע וטוב לו. הסיבה לכך יכולה להיות גם מצד סוד הגלגול.

המקור בפרשה: "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם". בפסוק זה יש רמז לכך שלא יתפעל האדם ולא יתפלא כאשר הוא רואה צדיק ורע לו או רשע וטוב לו, שהרי: "צדיק וישר הוא" כל דרכיו משפט, ואין עוול לפניו.

בפרק הראשון של מסכת ברכות, דף ז', מביאה הגמרא את בקשת משה רבנו מהקדוש ברוך הוא: "הודיעני נא את דרכיך". אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: "ריבוננו של עולם, מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?"

הוראה למעשה

האדם חייב לקיים את המצוות בפועל, ולא להסתפק במחשבה, בידיעה או בהשגה בלבד.

המקור בפרשה: "פן יש בכם איש או אישה... כי בשרירות ליבי אלך".

אפשר לבאר שהפסוק מזכיר את האדם שלא יאמר: "מה לי צורך בקיום המצוות ובמעשה? די לי בעיון, בהשכלה ובהשגה רוחנית. אם אני מבין את המצווה ומרגיש אותה בליבי - הרי זה מספיק." וכעין זה נאמר בקהלת: "וליבי ראה הרבה חכמה" (קהלת א', ט"ז).

זהו בבחינת: "כי בשרירות ליבי אלך" - שהאדם הולך אחר הבנת ליבו ורצונו, במקום לקיים בפועל את רצון ה'. והתשובה לכך היא: "הנסתרות לה' אלוהינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת." הקב"ה מלמד אותנו שאין עיקר החיוב שלנו בידיעת כל הנסתרות. הנסתרות שייכות לה', ואילו החובה המוטלת עלינו היא לעשות ולקיים את דברי התורה בפועל. דהיינו: לקיים את מצוות העשה ולעשותן כראוי, וכן להיזהר ולשמור על מצוות לא תעשה.

המשך בעמוד הבא

נקי הדעת שבתורה

רבי פסח - בעל החיור הנצחי

"היה זה בשעה עשר בבוקר" החל ר' פסח לגולל את סיפורו המצמרר. "ניגשתי עם רעייתי לתחנת האוטובוס ברחוב מלכי ישראל בכדי לבקר את הנכד שנולד לנו בבית הרפואה "שערי-צדק". נעמדתי מאחורי התחנה ואישתי התיישבה על הספסל. לפתע שמעתי רעש בעוצמה רבה. מיד עלה בדעתי שמדובר בפיגוע חבלני, משום שבאותם הימים התרחשו לצערנו פיגועים רבים בירושלים ובסביבתה.

לפני שהספקתי לברוח, חשתי כיצד תחנת האוטובוס נופלת על ראשי ומתנפצת לרסיסים. מאותו הרגע לא זכורים לי המאורעות משום שכנראה כבר איבדתי את הכרתי. נודע לי לאחר מכן שהמחבל ימ"ש ניגש אליי והיכה אותי על ראשי בכלי קהה". (וכאן הצביע ר' פסח על סדק שעדיין לא התאחה במצחו).

זכור לי שחלפה בראשי המחשבה באותם הרגעים שבזכות הרבנים אשר זכיתי לשתות בצמא את דבריהם במשך כל ימי חיי, אני אנצל בעזרת השם יתברך. התעוררתי בבית הרפואה כשתחבושות מכסות את פניי ועיני. הרופאים שעמדו ליד מיטתי חששו שאיבדתי את ראייתי. ואולם מיד כשהראיתי סימנים שאני מבחין באנשים שעומדים ליד, הם נשמו לרווחה וקראו קריאת שמחה: "הוא רואה הוא רואה!!"

ובנקודה זאת ר' פסח עצר רגע משטף דיבורו ושקע בהרהורים. לאחר כמה רגעים, הישיר מבטו אליי והמשיך לומר: "אמנם בסייעתא דשמיא אושפזתי לימים ספורים בלבד בבית הרפואה ואולם תהליך

הרה"ח ר' פסח קרישבסקי זצ"ל

באמונה שלו, בשמחת החיים שלו ובכוחו שהיה לו לשמח ולחזק כל כך הרבה אנשים. ואין לי ספק שכפי שבמשך חייו הוא שימח כל כך הרבה אנשים כאן בעולם הזה, כך גם עכשיו הוא משמח את הנשמות בגן עדן.

יהי רצון שזכותו תגן בעדנו, שתגן על עם ישראל, שתוסיף שמחה ואמונה בעולם, ושתסייע לזרז ולהביא את הגאולה השלמה במהרה בימינו. אמן ואמן.

ולהלן סיפור ההצלה הפלאי שהתרחש עם הרה"ח פסח לפני כעשור שנים.

בזכות הרבנים שלי אשר ליוו אותי במשך כל חיי, ניצלתי חיי" את המשפט הזה שמעתי השבוע מהרה"ח ר' פסח קרישבסקי. ניגשתי לשוחח עימו בביתו שברחוב מודיעין בירושלים בנוגע לנס הגדול שאירע לו בעת פיגוע הדריסה שהתרחש לפני כשנתיים, בשכונת גאולה שבירושלים.

ב שבוע שעבר, ביום חמישי, בפרשת כי תבוא, שבה אומר רש"י על הפסוק: "עשיתי ככל אשר צויתני" - את היסוד של "שמחתי ושימחתי", הסתלק יהודי שבמשך כל חייו, גם כאשר עבר ייסורים קשים וניסיונות לא פשוטים, קיים בשלמות את האמירה הזאת ואת המסר הגדול הזה: שמחתי ושימחתי. מדובר ב"פויקער" - המתופך המיתולוגי של ירושלים - רבי פסח קרישבסקי זצ"ל.

זכיתי שלפני עשרות שנים, ביום חתונתי, בסייעתא דשמיא, פסח שימח אותי ואת כל משתתפי החתונה. וכך הוא עשה במשך כל חייו, באלפי חתונות ושמחות. הוא היה מתופך, שר, ובעיקר - חיך תמיד היה נסוך על פניו. גם בתקופות הקשות ביותר בחייו, כאשר עבר דברים לא פשוטים בביתו ובמשפחתו, וכמה מהאנשים הקרובים אליו ביותר נפטרו במהלך חייו - הוא לא איבד את השמחה. ובמיוחד לאחר האירוע הקשה שבו ניצל בנס, כאשר מחבל ימ"ש דקר אותו, ובסייעתא דשמיא, לאחר מאבק קשה על חייו, הקדוש ברוך הוא השיב אותו לחיים ולמסלול החיים. גם אחרי כל מה שעבר, הוא לא איבד את התקווה, את האמונה ואת השמחה הגדולה שהייתה טבועה בו.

ר' פסח היה אדם שבאמת ידע לחזק יהודים ולשמח יהודים. הוא לא רק ניגן - הוא הכניס שמחה ללבבות. הדמות המיוחדת שלו נחרתה לעד בלבבות הירושלמים, בלב ליבה של ירושלים.

בשנת תשע"ח, לאחר הפיגוע הנורא שבו נדקר, עליתי לביתו וקיימתי איתו ראיון עבור העלון. וכעת, עם הסתלקותו, אני רוצה להביא בשנית את אותו ראיון, כדי שנוכל להיזכר בדמותו המיוחדת,

הציבור מתבקש להתפלל לרפואתו השלמה של האברך החשוב הרב יוסף מאיר בן שרה שיחי' לרפואה שלמה בתוך שאר חולי עמו ישראל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

כי המצוה הזאת (ל, יא)

מדרש רבה (ה, ב) וזה לשונם: "ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה, לא נתתי לכם אלא לטובתכם, שמלאכי השרת נתאו לה ונעלמה מהן", עד כאן לשונם.

לכאורה תמוה, היכי הוה סלקא דעתא שנתנית התורה היא לרעתנו חס ושלום, ולמה הוצרך להביא ראיה ממלאכי השרת שנתאו לה.

אפשר לומר על פי מה דאיתא במסכת ביצה (כה, ב) וזה לשונם: "מפני מה ניתנה תורה לישראל, מפני שהם עזים".

ופירש רש"י, "ניתנה להם תורה שיעסקו בה, והיא מתשת כוחם ומכנת ליבם".

אבל המהרש"א שם כתב וזה לשונו: "ונראה דודאי לאו מהאי טעמא ניתנה התורה להן, דאם כן לאו לטובתן של ישראל נתנה להן, אלא דעיקר טעמו מפני שהן עזין ולא הביישן למד".

ולפי זה אפשר לפרש כונת המדרש כך, ואם תאמרו שמא לרעתכם, רק להתיש כוחם ולהכניע את ליבם כנ"ל, ובשביל זה בלבד נתתי לכם את התורה. על זה מביא ראיה ממלאכי השרת שאין בהם יצר הרע ובכל זאת נתאו לה. ולא נתתי לכם אלא לטובתכם, שמפני שהם עזים יש בהם היכולת ללמוד תורה, כי לא הבישן למד, וגם אינם מתביישים מפני המלעיגים.

כי קרוב הדבר מאד בפיו ובלבבך לעשותו (ל, יד)

הזכיר משה רבינו עליו השלום מקודם ב"פיו", ולכאורה היו צריכים לומר כפי הסדר, מחשבה, דיבור ומעשה.

ויבן על פי הספרי (דברים ו, ו): "לפי שהוא אומר ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, איני יודע באיזה צד אוהבים את הקדוש ברוך הוא, תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצווך היום על לבבך, שמתוך כך אתה מכיר את הקדוש ברוך הוא ומדבק בדרכיו".

נמצא שמקודם הוא "בפיו", ללמוד תורה ולהיות הדברים האלה וגו' "ושננתם לבניך". ועל ידי זה אתה מכיר בקדוש ברוך הוא ותגיע לאהבה את ה' אלקיך, זהו "בלבבך". ואחר כך אתה מדבק בדרכיו, זהו מעשה, "לעשותו".

הוראות למעשה - המשך מעמוד קודם

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שחלק הנגלה שבתורה מותר וראוי לכל אחד ואחד להתעסק בו וללמוד אותו.

המקור בפרשה: "הנסתרות לה' אלוהינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת." "הנסתרות לה' אלוהינו" מלמד שישנם דברים נסתרים ועמוקים שאינם מסורים לנו בשלמותם. ואילו "הנגלות לנו ולבנינו עד עולם" - אלו הדברים שנמסרו לנו ללמוד, להבין ולקיים. ועל כך ניתן לרמוז: "הנסתרות לה' אלוהינו" - אין לנו עסק במה שלא נצטוונו לדעת. "הנגלות לנו ולבנינו" - יש לנו עסק בתורה שנמסרה לנו ללמוד ולעסוק בה.

והמשך הפסוק מלמד מהי התכלית: "לעשות את כל דברי התורה הזאת." כלומר, חלק הנגלה שבתורה כולל את התורה, את תרי"ג המצוות, את פירושיהן ואת דקדוקיהן - וכל זאת כדי לעשות ולקיים.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שתכלית לימוד התורה היא להגיע אל המעשה לקיים את מה שלמד בפועל.

המקור בפרשה: "הנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת." הגמרא במסכת קידושין, דף מ' עמוד ב', דנה בשאלה: "תלמוד גדול או מעשה גדול?" ומבואר שם שמעלת המעשה גדולה, מפני שהתכלית של הלימוד היא להביא את האדם לידי עשייה וקיום. וכן מובא במסכת אבות, פרק ג', משנה ט': "כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מקיימת". כלומר, החכמה צריכה להיות מחוברת ליראת שמים ולמעשה. וכן הדבר מרומז בפרשה שלנו: "הנגלות לנו ולבנינו עד עולם, לעשות את כל דברי התורה הזאת." הרי שהפסוק מדגיש את העשייה כתכלית.

ועל דרך זו אפשר להבין את מעלתם של ישראל שהקדימו "נעשה" ל"שמע". "נעשה" - המעשה והקיום בפועל. "שמע" - השמיעה, הלימוד וההבנה. כלומר, יהודי מקבל על עצמו בראש ובראשונה לעשות את רצון ה', ולאחר מכן ללמוד ולהעמיק כדי להבין את

הדבר יותר ויותר.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שגם הדברים הקשים העוברים עליו יכולים להיות, בסופו של דבר, ברכה המביאה אותו לתשובה ולתיקון.

המקור בפרשה: "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה, הברכה והקללה... והשבות אל לבבך". ולכאורה יש כאן קושי: מדוע התורה מזכירה גם את הברכה כאשר היא מדברת על העתיד לבוא ועל השיבה אל ה'? לכאורה היה אפשר להזכיר רק את הקללות, שהרי דווקא הצרות והייסורים מעוררים את האדם לתשובה. אלא שאפשר לומר שהתורה מלמדת אותנו יסוד גדול: לפעמים מה שנראה לאדם כקללה, מתגלה לאחר מכן כברכה, משום שהוא מביא אותו להתעורר, לשוב אל ה', לתקן את דרכיו ולהתקרב אליו. וכפי שנאמר: "ויהפוך ה' אלוהיך לך את הקללה לברכה" (דברים כ"ג, ו'). נמצא שגם כאשר האדם עובר תקופה קשה, עליו להתחזק באמונה ולדעת שייתכן מאוד שבתוך הקושי עצמו מסתתרת ברכה גדולה - ברכה שמטרתה לעורר אותו לתשובה, לתיקון ולהתקרבות אל הקדוש ברוך הוא.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת ששלמות התשובה נעשית על ידי חרטה, וידוי ועזיבת החטא.

המקור בפרשה: "כי קרוב אליך הדבר מאד, בפיו ובלבבך לעשותו".

בפסוק זה מרמזים יסודות התשובה: "בפיו" - הווידי, "ובלבבך" - החרטה, ו"לעשותו" - מעשה התשובה ועזיבת החטא. החרטה פירושה שהאדם מתבונן במעשיו, מצטער באמת על מה שעשה ומקבל על עצמו להשתנות. הווידי הוא ביטוי החרטה בפה - להכיר בחטא ולומר לפני הקב"ה את אשר עשה. אך אין די בכך; צריך גם עזיבת החטא ותיקון הקלקול, וקבלה אמיתית שלא לשוב עוד לאותו מעשה. שלושת הדברים הללו - חרטה, וידוי ועזיבת החטא - מתחברים יחד לשלמות אחת, שהיא התשובה השלמה.

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת שיש בכוחו לפעול לשינוי מצבו ולהפוך גור דין מרעה לטובה.

המקור בפרשה: "כי קרוב אליך הדבר מאד, בפיו ובלבבך לעשותו".

למדנו במסכת ראש השנה (ט"ז ע"ב), שרבי יצחק אמר שישנם דברים שבכוחם לקרוע או לשנות את גור דינו של אדם: צדקה, צעקה, שינוי השם ושינוי מעשה; ויש אומרים אף שינוי מקום.

צדקה - כאשר האדם פותח את ידו ונותן משלו לאחרים, הוא מרבה חסד וזכות. צעקה - כאשר האדם פונה אל הבורא יתברך מעומק הלב, בבכי, בתחנונים ובתפילה, ומבקש ממנו רחמים וישועה. שינוי השם - אין הכוונה רק לשינוי השם כפשוטו, אלא שהאדם מכריז כביכול: אני אינני עוד אותו אדם שהייתי; אני רוצה להתחיל דרך חדשה ולהיות אדם אחר. שינוי מעשה - האדם משנה את דרכיו ומעשיו לטובה. הוא אינו מסתפק בחרטה על העבר, אלא בונה לעצמו דרך חדשה של

המשך בעמוד אחרון

סיפור קטן על יהודי גדול

הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

"...כי רבי משה זצ"ל, לא צורה חיצונית ראה במי שניצב למולו; נשמות ראה רבי משה. נשמת ישראל בטהרתה. וולא שרבי משה לא היה אנין טעם. נהפוך הוא: אנין טעם היה ביותר,

אלא אנינותו באה לידי ביטוי בהבנה מופלגת בנשמות ישראל שהביאתו לידי אהבת אמת אליהם. רגיש היה לנשמות ישראל ורואה תדיר את זוהרם ויפעתם אף אם מכוסים היו וטמונים תחת שכבות של בוץ..."

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

חכמתו של היועץ

וכמתו של הרב היהודי היתה מפורסמת בכל האזור. שנינותו, חדות מחשבתו ופיקחותו הביאו לכך, שגם לא יהודים העריכוהו וכיבדוהו. אפילו מלך אוסטריה התרשם מאוד מרבי יהונתן אייבשיץ וביקש את קירבתו כדי ליהנות מתבונתו ולהימלך בדעתו הצלולה.

כמה מן השרים והיועצים לא יכלו לשאת את הליכתו הגאה של היהודי בחצר המלכות

העובדה, שרב יהודי זכה למעמד כה רם, לא נשאה חן בעיני אנשי החצר. כמה מן השרים והיועצים לא יכלו לשאת את הליכתו הגאה של היהודי בחצר המלכות, את קידומו, ואת היחס המיוחד במינו שהמלך גילה כלפיו. אנשי המלך ביקשו לא אחת להפילו בפח. להטעותו במידע כוזב, ולא נמנעו מלהסית את המלך נגד רבי יהונתן. אולם הוא הצליח תמיד להבחין במזימותיהם, ומעמדו טיפס ועלה מעלה מעלה.

ראו שונאיו שבדרכים אלה לא יוכלו לו, ועזבוהו לנפשו. אולם במקביל, דאגו להמעט מערכו בעיני המלך. כמעט תמיד היה משהו פולט איזושהי מלת זלזול ברבי יהונתן. מטרתם היתה לשכנע את המלך, שהתרשם מברק חיצוני של הרב היהודי, אך לאמיתו של דבר אין הוא חכם כל כך.

כך נולד רעיון המבחן. יום אחד עמד המלך לצאת למסע ציד. שונאיו של רבי יהונתן באו ואמרו למלך, שאם אמנם יועצו היהודי חכם כל כך, אולי יוכל לחזות מראש באיזה שער משערי העיר ייכנס המלך העירה בשו בו ממסעו. המזימה הצליחה, והרעיון מצא חן בעיני המלך.

"אני עומד לצאת מהעיר", הודיע המלך לרבי יהונתן. "אולי תוכל, בחכמתך, לומר לי באיזה שער אכנס אליה בשו בו? כי דוע לך, קבועים בחומות העיר שני שערים, אחד גדול ואחד קטן באיזה מהם אבחר?" שאל המלך, כשהוא מזכיר לרבי יהונתן את הכלל ששמע מפיו: "חכם עדיף מנביא".

רבי יהונתן כתב בפתק באיזו דרך ייכנס המלך לעיר, והטמינו במעטפה סגורה.

"יכול אני לומר כיצד תיכנס לעיר", השיב הרב לאחר ההרהור קצר, "אולם אם אומר לך זאת עכשיו, הרי תוכל לעשות את ההיפך רק כדי להראות לי שלא צדקתי. אם כן נעשה כך: אני אכתוב את דעתי על דף נייר, שאותו נסגור במעטפה חתומה. מעטפה זו תיפתח רק בשו בו לארמון. או אז נדע אם צדקתי אם לאו". דבריו ההגיוניים התקבלו על לב המלך. רבי יהונתן כתב בפתק באיזו דרך ייכנס המלך לעיר. והטמינו במעטפה סגורה, שנחתמה בחותם בית המלכות והונחה במקום שמו. המלך נפרד מיועצו ויצא לדרך.

בדרכו חזרה נזכר ב'מבחן' שערך ליועצו, והחל לחשוב באיזו דרך יבחר. הוא ניסה לעמוד על דעתו של רבי יהונתן ולנסות לכוון לצורת חשיבתו. לכאורה, מן הראוי לו למלך שייכנס בשער הגדול, בשער הראשי של העיר, דרכו יכולים כרכרתו וכל פמלייתו לעבור בניחותא, גם מכובד יותר להיכנס בשער זה, ואולי דווקא בשל העומס והדוחק ב'דרך המלך' ראוי לו להיכנס דווקא בשער הקטן יותר, הצדדי והרגוע יותר, כדי לא לשבש את התנועה בדרך הראשית של העיר.

הנה! הוא יצליח להערים על היהודי, הוא יחבל

תחבולה שעליה לא היה יכול היהודי לחשוב! הרעיון להיכנס בשער הקטן מצא בתחילה חן בעיניו, אך מיד עלה בדעתו, שהרב חשב מן הסתם על אפשרות זו, ושיער שהמלך ייכנס דווקא בשער הקטן. אם כן, כדאי יותר להיכנס מבעד לשער הגדול, כדי שלא לאמת את דעתו של רבי יהונתן. במשך שעה ארוכה התלבט וחכך בדעתו כיצד לנהוג, ועדיין לא הגיע לידי החלטה. בינתיים כבר נראתה מרחוק חומת העיר, וההחלטה היתה חייבת להתקבל מיד.

לפתע צצה הברקה במוחו. הנה! הוא יצליח להערים על היהודי, הוא יחבל תחבולה שעליה לא היה יכול היהודי לחשוב! הוא לא ייכנס לא בשער הגדול ולא בשער הקטן. הוא ייכנס העירה דרך החומה!

עבדים חרוצים הורצו לפאתי העיר, וכלי מלאכה בידיהם. בתוך דקות מעטות פרצו בחומה פתח רחב מספיק למעבר המלך דרכו. לא היתה זו דרך סלולה, אך היא נעמה למלך מאוד, ובעוברו בה היה שפוך חיוך רחב על פניו. הנה כי כן, חשב, הוא הערים על החכם המופלג.

עם בואו לארמון זימן אליו המלך את רבי יהונתן ואת כל שריו ויועציו, כשהוא מהרהר בניחוח הצפוי לו. הכול נאספו באולם הגדול, ומזכירו של המלך פתח את המעטפה החתומה.

כששלף את הפתק מהמעטפה, אפשר היה לחתוך את המתח בסכין. עיני הנוכחים ננעצו ברבי יהונתן, אך הוא נשאר רגוע ושליו, ואפילו העלה חיוך קל על שפתיו. המזכיר פרש לפניו את הדף וקרא: "חכמינו אומרים: מלך פורץ גדר לעשות לו דרך ואין מוחים בידו".

התדהמה היתה עצומה. המלך לא הסתיר את השתוממותו נוכח קליעתו המוצלחת של הרב. "כיצד ידעת?", מלמלו שפתיו.

"יודע אני שאין מי שיעצור בעד המלך מלהגשים את חפצו", ענה רבי יהונתן בניחותא. "ידעתי גם כן שהמלך ישתדל לחבל תחבולות כדי להפריך את דבריו. לא נותר לי אלא להסתמך על דברי חכמינו, שנובעים ממקור התורה, שהיא החוכמה האמיתית והנצחית".

המלך קם ממקומו בהתרגשות וחייב את הרב היהודי באהבה. "מעתה תהיה יועצי האישי והבכיר ביותר", קרא באוזני כל הנוכחים, ופניהם חפרו.

רבי פסח - בעל החיוך הנצחי - המשיך מעמוד 1

לה' יתברך קבל עם ועדה על החסד הגדול שגמל עימי ועם רעייתי בכך שניצלו חיינו".

הרה"ח ר' פסח קרישבסקי זצ"ל משוחח עם להבדיל בין החיים לחיים, מחבר העלון שיחי

השיקום שלי היה ארוך למדי. למעשה עד היום עוד לא התאוששתי לגמרי מהפיגוע למרות הניסים הגדולים שנפלו בחלקי.

זכור לי גם שתוך כדי שהייתי שרוע על המדרכה ליד גופתו של המחבל ימ"ש, חלפה במוחי המחשבה שהקב"ה כביכול אמר למלאך המוות: עצור! ואז אכן ניצלו חיי". ושוב נדם לרגע ר' פסח מדיבורו. לפתע הבחנתי בדמעה שמבצבצת מעינו. ניכר היה עליו שהוא מבקש לומר דבר מה וההתרגשות עוצרת אותו מלמלא את מבוקשו. אולם לבסוף הוא התעשת ופלט: "לדאבון ליבי באותו הפיגוע קופחו חיי של בן דודי ר' ישעיהו קרישבסקי ה' יקום דמו".

לבסוף הפטיר רבי פסח ואמר: "ברצוני להודות

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידי:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת "כי תבוא", לתחילת פרשתנו "נצבים"?

תשובה: פרשת "כי תבוא" מסיימת בפסוק "ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אותם למען תשכילו את כל אשר תעשון" ופרשתנו פרשת "נצבים" נפתחת במילים: "אתם נצבים". ומכאן שרק לאחר שנשמור את דברי הברית ונעשה אותם, נוכל להתייצב ולהתקיים בעולם.

2. מה הקשר בין החלק הראשון של הפסוק הפותח את פרשת נצבים "ראשיתם שבטיכם זקנים" לחלק השני של הפסוק - "איש ישראל"?

תשובה: החלק השני בא לומר: בזכות מי הגעתם לתואר הנעלה של "איש ישראל"? בזכות "ראשיתם שבטיכם זקנים"?

3. על הפסוק הפותח את פרשת נצבים - "ראשיתם שבטיכם זקנים" מובא בירושלמי (הוריות פרק ג' הלכה ה'): "משה לא נתייגע בתורה (לכן) הקדים ראשית. ויהושע שנתייגע - הקדים זקנים". וצריך להבין מה מאמר חז"ל רוצה לרמוז לנו?

תשובה: משה בענוותנותו הרבה חשב שבזכות שהוא נבחר להיות הראש של עם ישראל ניתנה לו התורה ולא בשל יחודו העצמי. ולכן הוא הקדים את הראשית מתוך כוונה שגם להם תינתן התורה כפי שניתנה לו. ואולם יהושע שהתייגע להבין את התורה שקיבל ממשה, הרגיש כיצד התורה מתישה את כוחו (כפי שמסופר על ריש לקיש שהתורה התישה אותו) וכן ראה כיצד היגיעה בתורה הזקינה את מראהו (כפי שמסופר על רבי אלעזר בן עזריה שנזרקו בזקנו 18 שערות שיבה) ולכן הקדים בשל כך את הזקנים שהרגיש קרבה אליהם, לראשית.

מ-ח"י אלול – שנים עשר הימים שמתקנים שנה

ב שבוע שעבר ציינו את היום הזכאי והמסוגל ח"י באלול.

ידוע שביום הזה נולדו שני המאורות הגדולים: מרן אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש, והאדמו"ר הזקן, בעל התניא, רבי שניאור זלמן מלאדי. ביום הזה הפציע האור הגדול של תורת החסידות, אור שמחזיר אהבת ישראל לכל חלקי העם ומאחד בין יהודים מכל הסוגים. בזכות היום הזה אנחנו מתקרבים יותר ויותר אל היום הגדול והנכסף – היום שבו יבוא משיח צדקנו. וכפי שמשופר במעשה המפורסם, רבי ישראל בעל שם טוב עלה להיכלו של המשיח ושאל אותו: "אימתי קאתי מר? מתי אתה תבוא לגאול את העולם?" ענה לו המשיח: "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה". היום אנחנו רואים כיצד מעיינות החסידות מופצים ביתר שאת וביתר עוז, בכל העולם, וזה כמובן גורם ומסייע לקרב את הגאולה השלמה.

ישנו דבר מיוחד נוסף שצריך לשים אליו לב: מח"י באלול ועד ראש השנה ישנם שנים עשר ימים. על פי המסורת, כל אחד מהימים הללו מסוגל לתקן יום אחד מהחדש המקביל בשנה החולפת שאנו יוצאים ממנה כעת. ואנחנו כבר נמצאים בשורות האחרונה – השבוע האחרון שלפני ראש השנה. זה הזמן להכין את עצמנו לקראת היום הגדול, היום הנשגב והנורא, שבו כל ברואי העולם יעברו כבני מרון לפני הקדוש ברוך הוא, ויבקשו שהשם יתברך יגזור עליהם גזר דין טוב, ויכתוב ויחתום אותם בספר החיים. וביום הזה, בראש השנה, גם אנחנו נמליך מחדש את הקדוש ברוך הוא על העולם.

ולדאבוננו, ברחובות משתוללת כיום אווירה סוערת, ויצר הרע גדול מנסה להסיט אותנו מהדבר העיקרי והחשוב ביותר, בין היתר בגלל אווירת הבחירות. יש פרסומים בעד ונגד, ויכוחים ודעות מכל הצדדים. אבל לפעמים דווקא כל האווירה הזאת עלולה להיות בבחינת מעשה שטן – לקר אותנו, להסיח את דעתנו ולהשכיח מאיתנו את העיקר. והעיקר הוא ראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים – הימים הגדולים והנוראים שבהם אנחנו עומדים לפני הקדוש ברוך הוא ומבקשים רחמים, סליחה, כפרה ושנה טובה. לכן אנחנו צריכים עכשיו להשתדל להתנער מכל האווירה החיצונית הזאת, מכל העניינים השוליים, ולהתמקד בעיקר. איד, בעזרת השם, נזכה לשנה טובה ומתוקה, לכתובה ולחתימה טובה. ושבאמת השנה הבאה, שנת תשפ"ו, תהיה כשמה כן היא – שנה של פז, לשון אבן יקרה; שנה יקרה, טובה ומאירה.

שנה שבה כל החולים יתרפאו. שנה שבה כל הרווקים והרווקות ימצאו את זיווגם. שנה שבה כל הזוגות המצפים לפרי בטן יזכו לזרע של

קיימא. שנה שבה כל מי שיש בביתו מחלוקות יזכה שהשלום ישרה במעונו, והשכינה הקדושה תשרה בביתו. ובעיקר – שנה שבה הבאה לטובה ולגאולה השלמה, במהרה בימינו. אמן ואמן.

כיצד נפוצה תפילת השל"ה

בעלון של שבוע שעבר סיפרתי סיפור עם מסר כל כך נוקב, סיפור שעבר עליי באופן אישי. רצייתי רק לתמצת אותו עבור אלה שלא זכו לראות את הסיפור באריכות, וגם עבור אלה שראו אותו ואולי כבר שכחו. סיפרתי שם שהשתטחתי על קברו של הרמב"ם ועל קברו של השל"ה הקדוש. לאחר מכן מיהרתי לצאת לכיוון אזור המרכז, משום שהיה עליי להגיע לשם בשעת חצות. היה זה שיעור שאסור היה לי לאחר אליו אפילו רגע. הייתי מאוד לחוץ, משום שהנסיעה מטבריה לאזור המרכז היא נסיעה ארוכה. כשיצאתי מהמקום, השומר שאל אותי: "אתה נוסע לירושלים?" באותו רגע הבנתי שהוא כנראה רוצה לבקש ממני טובה כלשהי – אולי שאביא משהו למישהו בירושלים, או שאקפין אדם לירושלים. בגלל הלחץ שבו הייתי שרוי, ענית לו שאני לא נוסע לירושלים. מצד אחד, זו הייתה אמת, משום שבשלב הראשון באמת הייתי צריך להגיע לבני ברק. אבל מצד שני, ידעתי שלאחר השיעור בבני ברק אני ממשיך לירושלים. כלומר, לא סיפרתי לו את כל האמת. לאחר מכן התברר לי שאיבדתי את הטלפון שלי בציון הרמב"ם. חזרתי לשומר ושאלתי אותו אם הוא ראה את הטלפון. הוא ענה לי: "כן. זו בדיוק הסיבה ששאלתי אותך בהתחלה אם אתה נוסע לירושלים." הוא סיפר לי שהוא הבין, מתוך השיחות והפרטים שהיו בטלפון, שהאדם שאיבד אותו מתגורר בירושלים, ולכן חשב שאולי אני אוכל לקחת את הטלפון ולהעביר אותו אליו.

באותו רגע ממש, ליבי החסיר פעימה. פתאום הבנתי את המסר שהיה טמון בכל הסיפור הזה. בכך שהתעלמתי מהאפשרות שהשומר מבקש ממני טובה, ובכך שלא אמרתי לו את כל האמת, בעצם הפסדתי הזדמנות לעשות חסד – לא רק עם אדם אחר, אלא גם עם עצמי. וזה מלמד אותנו יסוד גדול: כאשר אדם עושה חסד עם אדם אחר, הוא למעשה עושה חסד גם עם עצמו. שהרי אילו הייתי אומר לשומר את האמת – שאני אומנם נוסע קודם לבני ברק, אבל לאחר מכן ממשיך לירושלים – הייתי מקבל מיד את הטלפון, וחוסך מעצמי את כל עוגמת הנפש, את החזרה לציון ואת החרדה שמא הטלפון אבד ולא יימצא. לפעמים הזדמנות קטנה לעשות טובה למישהו אחר היא בעצם הזדמנות שהקב"ה נתן לנו לעשות טובה לעצמנו.

ורצייתי להוסיף עוד נקודה שנזכרתי בה כאשר השתטחתי על קברו של השל"ה הקדוש. ידוע שהיום העמוס ביותר בציון השל"ה הקדוש הוא דווקא ערב ראש חודש סיוון, אפילו יותר מיום ההילולה שלו, י"א בניסן. הסיבה לכך היא שבערב ראש חודש סיוון רבים מגיעים לציון כדי לומר את תפילת השל"ה הקדוש – תפילה שבה מבקש האדם על ילדיו ועל צאצאיו, שיגדלו בדרך התורה והיראה ויזכו לחיים של תורה, מידות טובות וברכה.

המקור למנהג הזה, שהלך והתפשט מאוד בשנים האחרונות, קשור ליהודי ירושלמי בשם הרה"ח נתנאל קרישבסקי שיח'. הוא קיבל הוראה מאחד מגדולי האדמו"רים כ"ק האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א, להדפיס את תפילת השל"ה ולהפיץ אותה, ואף קיבל ממנו סיוע למימון הוצאות ההדפסה. הוא ביקש שהציבור יתחיל לומר את התפילה בערב ראש חודש סיוון. וכך, לאט לאט, המנהג הלך והתפשט, עד שהגיע לממדים העצומים שאנו רואים כיום. רבבות יהודים בכל קצוות תבל אומרים את התפילה הזאת, ובפרט מגיעים רבים לציונו של השל"ה הקדוש בערב ראש חודש סיוון. והכול התחיל ביזמה של אותו גדול בישראל, שהורה לר' נתנאל קרישבסקי להיות זה שידיפס בפועל את התפילה ויביא אותה לידי הציבור.

יהי רצון שתפילתנו על הצאצאים שלנו תתקבל במלואה, שנזכה לראות מהם הרבה נחת, ושנזכה לראות את ילדינו ואת נכדינו הולכים בדרכי אבותינו ואמותינו הקדושים. ובוודאי ובוודאי, כאשר הצאצאים הולכים בדרך התורה והמסורת, יש בכך זכות גדולה לעם ישראל, ומתוך כך נזכה במהרה ממש לגאולה השלמה. אמן ואמן.

138 זכר-אליף

הוראות למעשה – המשך מעמוד 2

תורה, מצוות ומעשים טובים. ויש אומרים אף שינוי מקום – יציאה מהמקום והמציאות שבהם האדם היה רגיל לחטוא, והתחלה של חיים חדשים בסביבה ובדרך אחרת. וכל הדברים הללו מרומזים גם הם בפסוק: "בפיך" – רומז לעקבה ולתפילה היוצאות מפיו של האדם, וכן לקבלה ולשינוי שהוא מבטא בפיו. "ובלבבך" – רומז לחרטה האמיתית ולשינוי הפנימי שבלב. "לעשותו" – רומז לשינוי המעשה: לא רק לחשוב ולהרגיש, אלא בפועל לשנות את הדרך, לתקן את הקלקול ולבנות מעשים חדשים וטובים. נמצא שהפסוק מלמד אותנו יסוד עצום: התשובה אינה רחוקה מן האדם. היא קרובה אליו מאוד – בפיו, בלבו ובמעשיו. כאשר האדם מתחרט באמת, מתוודה, עוזב את החטא, משנה את מעשיו ופונה אל הקב"ה מעומק הלב – הוא מתחיל דרך חדשה של תשובה, תיקון והתעלות.

הודעה משמחת: העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופק חנינ במייל. ניתן להצטרף במייל mn25004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א – אוהבים של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבה המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב – א' של ראש חודש אלול התשפ"ו ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.